

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۰۰	مذاکرات مجلس	شماره ۱۰۰
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه لایه یکشنبه ۲۷ پهن ماه ۱۳۰۸ مطابق ۱۶ رمضان ۱۳۴۸	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود معلمه مجلس	قیمة اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمة نك شماره يك قران

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس لیلہ یکشنبہ ۲۷ بہمن ماہ ۱۳۰۸ * (۱۶ رمضان ۱۳۴۸)

فہرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تصویب دو فقرہ مرخصی
- (۳) مذاکرات نسبت بہ پیشنهاد آقای عراقی راجع برقم بحران اقتصادی و تصویب آن
- (۴) موقع و دستور جلسہ بعد - ختم

جلسہ ۸ ساعت و سہ ربع بعد از ظہر (مقارن سہ ساعت از شب گذشتہ) بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس لیلہ یکشنبہ ۲۰ بہمن ماہ را آقای موید احمدی (منشی) قرائت نمودند * * *

رئیس - آقای فیروز آبادی	رئیس - آقای روحی
فیروز آبادی - قبل از دستور	روحی - قبل از دستور
رئیس - آقای فرخی	رئیس - آقای حیدری
فرخی - قبل از دستور	حیدری - قبل از دستور
رئیس - آقای یاسائی	رئیس - آقای طلوع
یاسائی - قبل از دستور	طلوع - قبل از دستور

* عین مذاکرات مشروح صدرمیں جلسہ از دورہ ہفتم تقنینیہ (مطابق قانون ۸ آذرماہ ۱۳۰۵)

دایرہ تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* اسامی غائبین کہ ضمن صورت مجلس خوانندہ شدہ است : غائبین با اجازہ - آقایان : حسنعلی میرزا دولشاہی - وہاب زادہ - عبدالحسین خان دیا - سید مرتضی خان وثوق - بروجردی - مہدوی - ارباب کچہرو - تیمور تاش
غائبین بی اجازہ - آقایان : میرزا حسنخان وثوق - بوشہری - محمدعلی میرزا دولشاہی - آصف - اعظم - ارستانی - رحیم زادہ - نوام - حاج رحیم آقا - میرزا ابوالفضل - حاج حسین آقا مہدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک

دیر آمدگان بی اجازہ - آقایان : مولوی - ارکانی

رئیس - آقای زوار

زوار - قبل از دستور

رئیس - در صورت مجلس ابرادی نیست ؟

آقا سید یعقوب - بنده عرض دارم.

طاوع - بنده قبل از همه اجازه خواستم.

آقا سید یعقوب - بگذارید بنده این حرفم را بزنم

راجع بصورت مجلس است.

رئیس - بفرمائید.

آقا سید یعقوب - در ماده هفده قانون تأمین مدعا به

یک اشتباهی واقع شده که بنده برای اینکه در موقع قضاوت

وزارت عدلیه اشتباهی نشود باید عرض کنم که کاملاً در

صورت مجلس نوشته شود آقای وزیر عدلیه یک بیانی کردند بعد

در پشت تریبون که رفتند نسبت بان جائی که عین مدعی

به تأمین ضامن نسبت به عین مدعی به نباشد و ضامن مطلق باشد

جائی بود که تصدیق کردند که باید الزامی باشد و این هم

از جهت تسهیلات نسبت بمتداعین بود چون در اینجا

بر سبیل مطلق نوشته شده است بنده باضطراب اینکه

شاید در موقع رجوع کردن قضاة بر ایشان اشتباه شود

خواستم در اینجا توضیح داده شود که اشتباه نشود

رئیس - دیگر در صورت مجلس نظری نیست ؟

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

جمعی از نمایندگان - دستور

طاوع - بنده مخالفم

رئیس - منحصرأ در خصوص عدم ورود دستور

حرف بزنید

طاوع - حقیقه وضعیت غریبی است. چند جلسه است بنده اجازه خواسته ام که عرایضی در مجلس بکنم

یکی از نمایندگان - سؤال کنید. چه مانعی دارد ؟

نماینده دیگر - استیضاح کنید. این حرف ها کدام است

فرخی - (در حین خروج از مجلس) سؤال میکنم

رای جواب حاضر نمیشود

(همه هم نمایندگان)

زوار - این راهی را که شما میروید برای مملکت

صلاح نیست (زنك رئیس - دعوت بسکوت)

[۲ - تصویب دو فقره مرخصی]

رئیس - دو فقره خبر از کیسیون مرخصی رسیده است

رأیت میشود

۱) خبر مرخصی آقای اقبال

آقای اقبال نماینده محترم تقاضای دو ماه مرخصی از

رأی حرکت برای معالجه و لزوم مسافرت بارو با نموده اند

کیسیون با تقاضای نماینده محترم موافق و اینک خبر آن

را تقدیم میدارد در خاتمه برای مزید استحضار آقایان

نمایندگان محترم توضیح مینماید که آقای اقبال از دو ماه

مرخصی مصوبه سابق استفاده نموده اند

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - آقای مهدوی

مهدوی - موافقم

رئیس - آقای حیدری

حیدری - موافقم

جمعی از نمایندگان - مخالفی ندارد آقا

رئیس - رای میکنیم بمرخصی آقای اقبال آقایان

تفین قیام فرمایند

(اکثر بر خاستند)

رئیس - تصویب شد

۲) رأیت مرخصی آقای ناصری

آقای ناصری نماینده محترم برای مسافرت بخوزستان

و رسیدگی بامور محلی تقاضای ۲۵ روز مرخصی از هشتم

دی نموده اند کیسیون با تقاضای نماینده محترم موافق و

اینک خبر آن تقدیم میشود

رئیس - آقای اقبال

اقبال - موافقم

رئیس - آقای حیدری

حیدری - موافقم

رئیس - رأی میکنیم بمرخصی آقای ناصری آقایان

موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

[۳ - مذاکرات نسبت به پیشنهاد آقای عراقی

راجع برفع بحران اقتصادی و تصویب آن]

عراقی - بنده در دستور عرض دارم

رئیس - بفرمائید

عراقی - قبلاً عرض میکنم که البته آقایان اجازه

میدهند قبل از اینکه در باب دستور استدعائی بکنم

بطور مقدمه چند کلمه بمرض آقایان برسانم بعد هم

استدعای خودم را راجع بدستور عرض کنم مذهب است

وضع اقتصادی مملکت يك حالت مخوف و تأسف آوری

بوجود گرفته و همه آقایان هم در این باب بقدری که

باید صحبت کرده اند و البته این وضع مخوفی را

که اقتصادیات مملکت بخود گرفته ناشی از چند قسمت

میشود که در این مدت متمادی در این مملکت پیش آمد

کرده بنده در اینکه سبب چه بوده که اینطور شده

وارد نمیشوم ولی در هر صورت دو سه قسمت است که

متأسفانه آقایان اجازه نمیدهند و بعضی از آقایان دیگر

یعنی رفقای بنده هم اجازه خواسته اند باز هم مجلس اجازه

نمیدهد بنده تعجب میکنم اگر ما بتوانیم در مجلس عرایض

خود را بگوئیم پس در کجا باید گفت آقایان بالاخره

اینجا مجلس شورای ملی است و ما مطابق قانون اساسی

همان قانون اساسی که های خون باک جوانان ایران

است در مقابل ملت و در پیشگاه ملت مسئول هستیم

باید حقایق قضایا را عرض کنیم (فرخی - صحیح است)

بنده چند روز است میخواهم بگویم فلان وزیر جز

ندارد با اراده شخصی صدای زنك

رئیس - فقط در همین قسمت برای عدم ورود در

دستور حرف بزنید

طاوع - استدعا میکنم بگذارید ما حقایق قضایا را

در این مجلس عرض کنیم و تا این اندازه ما را خدا

نکنید (صدای زنك رئیس) خوب حالا که اجازه نمیدهند

حرفی نداریم

رئیس - رأی میکنیم بورود در دستور آقایان موافقین

قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شود.

فرخی - اوضاع شتر کاو پلنك است اینجا !

زوار - مزخرف نگو. اکثریت در همه جا حاکم

است (صدای زنك تمتد)

رئیس - آقایان را دعوت میکنم باینکه از تراکتور

حسن رفتار منحرف نشوند

فرخی - چرا نمیکذارید حقایق گفته شود ؟! وزنه

فوائد عامه آدم حبس میکند. چرا حق ملت را تضییع

میکنید و مانع میشوید حقایق گفته شود. این چه مشروطه

واردات و قلت صادرات است روز بروز واردات این مملکت زیاده تر و خامان سوز تر میشود بقدری هم ما ما خودمان بی مبالائی در این قسمت ها کرده ایم که هر روز احتیاجات ما زیاده تر میشود و ثروتی هم هیچوقت تولید نمیشود آقایان تصدیق مفرمایند که ما محتاج بدیگران شده ایم حالا يك قسمتهائی است که کاملاً محتاجیم و ممکن نیست از سر صرف نظر کرد ولی قسمتهای دیگری هست که شاید تا اندازه اش جلوه گیری کرد ولی چیزی که هست اساساً ما زندگانی را طوری گرفتیم که محتاج شده ایم و نمیتوانیم زندگانی های کوچک خودمان یعنی آن چیز هائی که اساس زندگانی ماست از خودمان داشته باشیم پس البته باید کاری کنیم که احتیاجاتمان کمتر باشد و البته این هم مسلم است که تجارت در هر جائی دورکن عظیم دارد که یکی عبارت از عرضه و دیگری تقاضاست بنده همچو تصور میکنم و آقایان هم گمان میکنم سابقه داشته باشند که يك رکن از آن تجارت را ما نداریم و فاقدیم رکن دیگر را هم داریم روز بروز ازدیاد میکنیم البته وقتی که نباشد تجارت دورکن داشته باشد و ما بیش از يك رکنش را را نداشته باشیم البته فلج خواهیم شد شبهه درش نیست و خودمان هم بیشتر موجب شده ایم که آن رکن دیگر را از رویم کنیم البته هر طور ترویج کنیم خسارتان جبران ناپذیر تر خواهد شد نجات ما مقصد تقاضا میکنند برای ورود اجناس که باید پول در مقابلش برود و پول هم که نباشد در مقابلش برود آهم فعلاً با وضعیتی که اسعار خارجی و پول خارجی بخودش گرفته معلوم است روز بروز خامان سوزتر میشود تقاضاهای ما هم قسمت مهمش چیز های غیر لازم است همه اش چیزهای لازم نیست و غیر لازم است هر چند هم که خودمان بطوری سهل انگاری کردیم که آنقدری که داشتیم بکلی از بین رفت یکی از چیز هائی که خیلی بدرما میخورد و از جمله صادرات ما بود عبارت بود از قالی قالی هم يك حالتی بخود گرفته است در بازار دنیا که شاید کم کم بکلی از بین

عراقی - نخیر سابقه است

رئیس - قرائت میکنند . کمی حوصله پیشنهاد آقای عراقی:

نظر بترقی فاحش اسعار خارجه که مستلزم تضرر اقتصادی مملکت و باعث خسارت عظیم ملی است و نظر باینکه در مقابل هر پیش آمدی که موجب خسارتهای ملی باشد اقدامات فوری برای جلوگیری از آن لازم میباشد بنا بر این مجلس شورای ملی دولت را دعوت میکند که هر چه زود تر مطالعات خود را در اتخاذ تدابیر مفیده برای رفع این بحران اقتصادی خاتمه داده و لوائح مربوطه به آن را برای مذاقه بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

رئیس - آقای شریعت زاده نظر مخالفی دارید

شریعت زاده - بلی

آقا سید یعقوب - بنده اخطار دارم

رئیس - اخطار! بفرمائید

آقا سید یعقوب - عرض میکنم آن چیزی که

باید مطرح شود یا باید در جلسه سابق معین شده باشد یا اینکه يك طرحی باشد که پانزده نفر از آقایان امضا کرده باشند البته این يك چیزی است که همه موافق هستیم ولی بایستی پانزده نفر امضاء کرده باشند که مخالف با نظامنامه نباشد

کلارونی - بنده هم اخطار نظامنامه دارم

رئیس - بفرمائید

کلارونی -- عرض میکنم این مطلب است و طرح قانونی نیست و در نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی بر این موضوع تذکری داده و معمولاً باید بشعبه رجوع شود و شعبه در اطرافش مذاکره بکنند در نظامنامه داخلی هم مصرح است سابقه هم دارد

رئیس -- اما جواب آقای آقا سید یعقوب این است

این نه طرح است نه لایحه و تقاضای ابراز يك

تصمیمی است از طرف مجلس شورای ملی و ابداً ضرورت ندارد که پانزده نفر امضاء کرده باشند و اما جواب اخطار آقای کلارونی نظائر بسیار در مجلس موجود است که بدون ارجاع بشعب در مجلس اینگونه مطالب مطرح شده است اگر هم میل دارند شماره کنم حافظه بنده این قسمت ها را فراموش نمیکند و بخاطر دارم (بعضی از نمایندگان صحیح است) آقای شریعت زاده بفرمائید

شریعت زاده - البته مستبعد بنظر میاید که نسبت بمطلبی که پیشنهاد شده است با توضیحاتیکه نماینده محترم آقای عراقی بیان کردند بنده مخالفت کنم ولی توضیح میدهم که مخالفت بنده از نقطه نظر نواقصی است که در پیشنهاد هست و نواقصی است که متأسفانه در توضیحات مشاهده کردم بعقیده بنده باید با این اصل و با این طرز کار کردن در موقع حاضره مملکت باین کیفیت موافقت نکرد موافقت یک لوازمی دارد که در نتیجه مراعات آن

لوازم تأثیر موثری هم برای اصلاح و بهبودی وضعیت کنونی داشته باشد البته آقایان میدانند که ترقی فوق العاده اسعار خارجه در این مملکت با یک وضعیتی پیشرفت کرده و جریان دارد که حیات اقتصادی مملکت و هلت را تهدید میکند بنا بر این بنده معتقدم و چنانچه اطلاعات هم میرسد دولت هم مشغول مطالعه است در نتیجه توجه مساعی عظیمی بین ملت و مملکت و مجلس از این مضراتی که این مملکت را تهدید میکند باید جلوگیری کرد بنده معتقد هستم نمایندگان محترم تصمیم بکنند که يك کمیسیونی از نمایندگان مجلس شورای ملی با تجویز حضور متخصصین مالی و اقتصادیات در مجلس تشکیل شود و از دو نقطه نظر مطالعات کنند و نتیجه مطالعات خودشان را برای تصویب تقدیم مجلس کنند . قسمت اول از وظایف آنها این باشد که وسائل فوری و موثری برای اصلاح وضعیت کنونی اتخاذ و برای تصویب پیشنهاد کنند قسمت دوم تهیه نقشه و پرگرام وسیع اقتصادی

برای تقویت امور مالی مملکتی تهیه کنند که در يك مدت محدودی بموقع اجرا گذارده شود البته قسمت اول که بنظر بنده جنبه فوریت دارد وسائلش بنظر بنده ممکن است اجمالاً و بطور کلی بیان شود ولی چنانچه عرض کردم وسائل فنی و قطعی وقتی بدست میاید که آن کمیسیون تشکیل شود و ناآن کمیسیون در خارج تشکیل نشود و در نتیجه مطالعات آقایان آن پیشنهادها نباید نسبت بان قسمت بنده ضرور نمیدانم توضیحاتی بدهم برای این که اجمالاً آقای نماینده محترم فرمودند خواستم عرض کنم یکنه مقصود از استقرار رژیم حکومت ملی این است که زندگانی ملت و مملکت همیشه توام باعوامل آسایش و ترقی و تعالی مادی و معنوی باشد هر جریانی که این وضعیت و این مقاصد را تأمین میکند باید ملت و مجلس و بالاخره تمام قوای عالیه مملکت برای رفع این مشکلات بحالت اجتماع انجام وظیفه کنند بنده و همچنین هیچیک از آقایان در هیچ تاریخی ندیده اند و هیچ خاطره تاریخی را نشنیده اند که در نتیجه سوء وضعیت اقتصادی و بالاخره ترقی اسعار به این درجه این اندازه انحطاط و بالاخره نزل در اساس مالی مملکت و ملت پیدا شود الان آقایان توجه بفرمایند که اگر حساب شود در صدچهل تروت ملت ایران در معرض مخاطره است با این مطلب نمیشود شوخی کرد بنا بر این معتقدم که با فکر بنده آقایان موافقت بفرمایند و راجع باقدام اساسی فوری برای تشکیل این کمیسیون عملاً بحالت اجتماع اقدام کنند اگر چه بنظر بنده قسمت اخیر عقیده بنده یعنی تهیه يك پروگرام و نقشه وسیع اقتصادی برای تقویت بنیه مملکت برای تقویت بودجه مملکت برای ایجاد حیثیتی که در مقابل این مشکلات دولت و ملت بتوانند مبارزه کنند اساسی تر است اما برای اینکه باین مقصود برسیم باقید فوریت اصلاح وضعیت کنونی هم ضرورت دارد و این رفع احتیاج و ضرورت از اینجا میشود که به بینیم آن اقدامات فوری چه قسم باید بعمل بیاید و چه هست بنده خیال میکنم که ما احتیاج نداریم زیاد در این باب صحبت

کنیم برای اینکه بنده خودم از مسائل مالی و اقتصادی يك کلیاتی را میدانم و اطلاعات عمیق ندارم ولی همینقدر روی هم رفته میدانم که باید مجلس شورای ملی بدک و ملت اعلام کند که باید اصل صرفه جوئی و خودداری از افراط و تفریط يك اصلی باشد که همیشه نصب العین آنها باشد و همچنین باید فکر کنند که تا چه حد ممکن است صرفه جوئی کرد و احتراز کرد از زیاد روی ...

آقا سید یعقوب - انومیل برود توی گاراژ

شریعت زاده - اگر يك همچو مطالعه بشود سرگرد

هم باید اطاعت کنید

آقا سید یعقوب - بنده که انومیل ندارم

(صدای زنگ رئیس)

شریعت زاده - در هر صورت بنظر بنده يك کنترا

مؤثر فوری از طرف دولت در معاملاتی که توسط

آن مؤثر در این وضعیت است لازم است و امیدوارم

با توضیحاتی که بنده دادم و لابد آقایان دیگر

هم نیت خودشان را بیان کردند و بالاخره مملکت و

دولت و ملت برای انجام وظیفه در این وضعیت بحالت

اجتماع قیام کنند و بدانند که اگر تأخیر شود ممکن است

که عواقب وخیم بیشتر تهدید کند مملکت را

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده که این پیشنهاد را امضا کرده ام

ناچار موافق هستم و از فرمایشات آقای شریعت زاده

چندان مخالفتی در اساس این پیشنهادی که آقای عرانی

تقدیم کردند استنباط نکردم فقط فرمایششان را تبعاً

این بود که کمیسیونی در مجلس تشکیل شود و دعوت شود

از متخصصین و با شرکت فکری آقایان نمایندگان مسائل

مبتلاً به امروزی و امور مربوطه به اقتصادیات را تحت

مطالعه قرار بدهند بنده خیال میکنم که ملت و دولت

و قوه مجریه که وارد در عمل و کار است مکلف هستند که

هر چه زودتر نظریات خودشان را در ضمن يك لوایح

نوی و يك پروژه های قانونی تقدیم مجلس کنند این تکلیف دولت است آنوقت ما هم در اطراف آن لوایح و آن طرحها مباحثه و مطالعه و دقت میکنیم و انشاء الله يك پیچیده مطلوبه در اینموقع حاصل شود و بعقیده بنده این مسئله محتاج تشکیل کمیسیون و دعوت کمیسیون نیست خیال میکنم دولت اگر عوت بکنند از يك متخصصینی برای این کار انسب و اولی است که ما آنها را در مجلس دعوت کنیم اما راجع به اصل اساس قضیه که موجب تقدیم این پیشنهاد هم شده است بنده میل دارم که يك قدری بیشتر مذاکره شود و میل دارم آقایان هم در مذاکرات شرکت کنند و هر کدام نظریات خودشان را بیان کنند که دولت هم تکلیف خودش را و نظریه و تصمیم مجلس را بدانند امروز ما واقعیم در این يك وضعیت خطرناک اقتصادی که جای شبهه و تردیدی نیست که اگر این وضعیت ادامه پیدا کند يك نوبت وخیمی را در بردارد ما در برابر ملت مسئول هستیم حقیقه و معنای برای اینکه مطابق اصل دوم قانون اساسی در امور سیاسی و وطنی و معاشی آنها هر چه بنظرمان برسد در موقعش بگوئیم مخصوصاً در قانون اساسی این مسئله امور معاشی هم هست در اصل دوم و همینطور که مسئول حقیقی ملت هستیم ما باید خودمان را معنای وجداناً مسئول يك شخص مقدسی که خودش را اوقاتش صرف و وقف اصلاحات این مملکت کرده است بدانیم (صحیح است) بنده حقیقه و معنای از نقطه نظر علاقه مندی فرطی که شخص اعلیحضرت اقدس همایونی باصلاحات در این مملکت دارند و عشق سرشاری که در ترقی این ملت دارند مردم را حتماً مسئول ایشان هم میدانم علاوه از اینکه مردم را مسئول ملت میدانم البته ملت در نتیجه مسؤلیت طرز فکر و کار من در موقع انتخابات تکلیف مرا باوایباناً معلوم میکند نتیجه مسؤلیت ما در برابر ملت بوقت معلوم میشود ما مکلف هستیم که هر چه بفکرمان میرسد بنظرمان میرسد در پشت این تریبون بعرض ملت ساینم و مردم تذکر بدهیم و در این قسمت خوشبختانه

نماینده محترم آقای فیروز آبادی همیشه انصافاً بر ما مقدم هستند همیشه ایشان داد و فریاد میزدند راجع بمسائل اقتصادی سایر آقایان نمایندگان هم البته همیشه متذکر بوده اند منتها کار باین درجه اهمیت نرسیده بوده است باصطلاح انحطاط اقتصادی این مملکت و روش معاملاتی و تجارتی ما و مخصوصاً آن قسمتهایی که مربوط باستعمال امتعه خارجه است باین حد نرسیده بوده است که همه ما ها بالعیان و بالحس مشاهده میکنیم و وخامت قضیه را تحت نظر میاوریم و متوجه میشویم بنده اینطور فکر میکنم در وقتی که بخوش طالعی این مملکت در موقعیکه با قبایل این مملکت کوکب اعلیحضرت همایونی طلوع کرد از نقطه نظر تاریخی يك فصل مشعش دیگری و يك باب جدیدی بر تاریخ ایران افزوده میشود و بالاخره سر لوحه آن باب و آن فصل مشعش هم باسم مقدس ایشان مزین است و البته قضاوت اینگونه مسائل را در قرون آتیه خواهند کرد و اگر يك اشخاصی در برابر و مقابل اصلاحاتیکه میشود کراهتی حس میکنند نظیر کراهتی است که مریض در برابر طبیب نشان میدهد هر وقت که آن مریض صحت پیدا کرد از طبیب خودش تشکر میکند (صحیح است) و قضاوت اینگونه مسائل باتیه و اکتادار است از آن تاریخ که هفت هشت ده سال میگذرد اوضاع سیاسی ما طوری پیشرفت کرده و ترقی کرده است چه از نقطه نظر ارتباطات با خارجیها و چه از نقطه نظر داخلی که جای شبهه و تردیدی نیست و هیچکدام از آقایان نمیتوانند در این باب بی انصافی بکنند وضعیت گذشته را اگر ما در نظر بگیریم و مقایسه کنیم با وضعیت کنونی هیچطور متناسب نیست و تمام وضعیت کنونی که دائر بیهودی اوضاع مملکت است مرهون توجهات اعلیحضرت اقدس همایونی است و بالاخره دولت و مجلس در تحت مراقبت و نظر ایشان بالاشتراك و با توحید مساعی اگر يك کارهایی کرده اند بالاخره قائد و راهما و هادی همه شخص ایشان بودند (صحیح است) و بعد هم خواهند بود و امیدواریم که در آتیه ترقیات و پیشرفت امور این مملکت بیش

از اینها باشد (نماینده کاب - انشاء الله) در مسائل اقتصادی هم از تاریخی که اعلیحضرت اقدس همایونی زمامدار این مملکت شدند يك ترقیات فوق العاده محسوس شده است از قبیل ایجاد راه‌هایی که در این مملکت وجود نداشته. بنده چند روز قبل از ناجری شنیدم که کرایه مال‌التجاره از طهران برشت رسیده است بجزواری بیست و پنجقران و دو تومان بعضی اوقات هم هیجده قران و این خیلی مشکل است که باور کند انسان در مدت کمی اینقدر چرا تنزل کرده است و اینها دلیل است که ما در يك قسمتهای مقدماتی مربوط با امور اقتصادی قدمهای برجسته برداشته ایم و پیشرفتهائی کرده ایم و دولت و حکومت نا آن اندازه که بودجه عمومی اجاره میداده است و ماها تصویب میکردیم در قسمت مسائل اقتصادی اقداماتی کرده است ولی کوتاهی که شده است بیشتر از ناحیه خود مردم و ملت است مسائل اقتصادی با مسائل سیاسی يك فرقهائی دارد. مسائل سیاسی همانهاست که ما گاهی تعبیر میکنیم بحق حاکمیت دولت و میگوئیم منحصر است بدولت، قضاوت، امنیت، عدالت اینچنین چیزها حق حاکمیت دولت است و حق حاکمیت عبارت از آن حقی است که افراد شبیه آن نمیتوانند اقدام کنند اما مسائل اقتصادی غالباً از باب حق تصدی است یعنی همانطور که دولت میتواند کارهای اقتصادی بکند ملت هم میتواند کارهای اقتصادی بکند تفاوت حق حاکمیت و حق تصدی همین است ملت در آن چیزهائی که از نقطه نظر دولت بحق تصدی تعبیر میشود يك قدری کوتاهی کرده است البته بیشتر مربوط میشود قضیه بطرز فکر مردم آنطور که باید عوض شود آنطور که باید حاضر و آماده شود برای اوضاع اقتصادی کنونی و امروزی دنیا آنطور حاضر نشده است و بالاخره ماها و دولت مکلف هستیم که تا آنجا هائی که فکر مان اجازه میدهد در این صراط يك سخنهائی بگوئیم يك حرفهائی بزنیم يك حرفهائی بشنویم ما قبل از عصر کنونی یعنی قبل از عصر

اعلیحضرت همایونی به يك طرز زندگی آشنا بودیم که آن زندگی زندگی خود و رکود بود زندگانی ماطوری بود که بالاخره با اصل بن چه و بتوجه زندگی میکردیم در امور سیاسی و مسائل اقتصادی هم بالاخره منتظر فردا و پس فردا بودیم و میگفتیم چو فردا شود فکر فردا کنیم. امروز روز سعی و عمل است زیرا ایشان يك دستورهای عمل داده اند در این زمستان درسهای سخت از مرکز حرکت میفرمایند برای افتتاح راه آهن و نشان میدهند باین ملت که امروز روز عمل است روز سعی است در مسائل اقتصادی هم باید از مرحله فکر و خیال و هوس خارج شد و بالاخره چشم را باید باز کرد ملت شد که بتدریج از مشروطیت دنیای دیگری و چیزهای دیگری است در دنیا در نتیجه تماس و اصطکاک با سایر ملل دارای معلومات و چیزهای دیگری شده اند اشخاص و خرده خرده تمدن کنونی ولو روی کاغذ هم بود در برابر اثر این ملت جلوه گر شد خرده خرده آشنا شدیم با موضوعیت کنونی دنیا بجائی رسید کار که حق صورت ظاهرمان را هم خواستیم شبیه کنیم بسیار مالک دنیا که مورد طعن و طرد آنها در موقع مراد و حشر و نشر نشویم حق این اندازه ما برای پذیرائی تمدن اروپائی حاضر شدیم ولی ائس بامتنه خارجی و احتیاج باشنا لوکس و تجملی خرده خرده توازن خرج و دخل عامه را از بین برد همینطور که حکومت و دولت باید بودجه خرج و دخل مملکتی را از نقطه نظر خرد خودش در تحت نظر بگیرد همانطور هم ما باید مراقب دخل و خرج دولتی باشیم این وظیفه را هم مطابق قانون اساسی داریم مطابق اصل دوم که در امور معاش عمومی وارد شویم به بینیم بودجه عمومی مملکت از نظر خرج و دخل تکافو دارد یا ندارد وقتی مراجعه بارق صادرات و واردات میکنیم می بینیم بکلی چندین سال است موازنه را از دست داده است بطوریکه در ۱۳۰۷ معاملات خارجی ما رسیده است به دو بیست و سه میلیون و سیصد و هشتاد هزار تومان و سی و سه میلیون و سیصد و هشتاد هزار تومان معامله خارجی ماست چه از صادر و چه از وارد و از این مبلغ هشتاد و یک میلیون و هفتصد و سی و چهار هزار تومان واردات این مملکت است در سنه ۱۳۰۷ و در برابر صد و پنجاه و سه میلیون صادرات است ولی این صادرات قسمت بیشترش شاعل روغنهای معدنی کیانی نفت جنوب است مربوط بما نیست از این مبلغ منها میشود آنچه که صادرات داخلی این مملکت است که بخارج رفته است چهل و هفت میلیون و هشتصد و دویست و دو هزار تومان پس ما صادر کرده ایم چهل و هفت میلیون و هشتصد و دویست و دو هزار تومان و بمملکت وارد شده هشتاد و یک میلیون و هفتصد و سی و چهار هزار تومان تفاوت این مبلغ عبارت است از سی و سه میلیون و هشتصد و چهل و دو هزار تومان و بقول بعضی از رفقا هم لسان رقم فصیح ترین السنه است این ارقام صحیحی است که بنده بعرض آقایان رساندم بنا بر این ما در ۱۳۰۷ سی و سه میلیون و هشتصد و چهل و دو هزار تومان پول بخارج فرستاده ایم برای امتعه و اجناس خارجی در برابرش پولی نگرفته ایم مسلم است که اگر این وضعیت ادامه پیدا کند مردم را زندگانیشان را بکلی از بین خواهد برد شبهه نیست مسائل اقتصادی هم ترقی و تنزاش تدریجاً محسوس میشود بالاخره یکمرتبه که تمام افراد مردم پیدا میشوند سالی یک قدری از اغنیاء متمولین کاسته میشود بر طبقه فقرا افزوده میشود بطور غیر محسوس سال دیگر هم همینطور چند سال که تکرار شد همه افراد ملت فقیر و پریشان میشوند حالا چه شده است ما اینطور شده ایم؟ ما انس گرفته ایم مانوس شده ایم با استعمال امتعه خارجی يك چیزهائی جزو ضروریات زندگانی ماست که ما نمیتوانیم از آن صرف نظر کنیم مثل الکتریک و لوازمش که در دنیای کنونی ما نمیتوانیم صرف نظر کنیم بنزین و نفت را هم بنده معتقدم که نمیتوانیم صرف نظر کنیم اتوموبیل را هم نمیشود صرف نظر کرد (آقا سید یعقوب - صحیح عطر هم که نمی بود صرف نظر کرد!) ولی يك چیزهای غیر ضروری در

این مملکت رایج شده است که فقط از نقطه نظریه الواسی ما معتاد کرده ایم خودمان را با آنها و آنها را ممکن است از نظر عدم استعمال و از نظر ترغیب استعمال امتعه وطنی يك قدری ترمیم کرد. بنده عرض میکنم که ما جلوی تجارت خارجی را بگیریم خیر تجارت در تمام دنیا آزاد است تجارت سایر ممالک هم در این مملکت آزاد است دروازه های مملکت ما بروی تمام دنیا باز است هیچ شبهه نیست ولی اگر ما يك قدری غیرت داشته باشیم قدری احساساتمان را کنار بگذاریم مرحله وطن پرستی را در نظر بیاوریم خیال می کنیم ممکن است قسمتی از احتیاجات خودمان را بقدری که ممکن است در داخله مملکت تهیه کنیم و بتدریج قواء تولیدیه مملکت زیاد شود و بتوانیم خودمان را اداره کنیم و توازن حقیقی و معنوی بین صادره و وارده حاصل شود ما باید با شرکت افراد مردم جمعیت های اقتصادی تشکیل بدهیم مردم مجامع اقتصادی درست کنند بالاخره يك فکرهائی بسکنند هر کس هر فکری بنظرش میرسد در این زمینه بدیگری بگوید تبادل و تعاطی افکار بشود طرق عملی این کار را پیدا کنیم البته در برابر این عرض بنده يك عده قبلاً دیدیم میگویند که خوب ما در برابر پارچه های اصفهان یا پارچه های یزد نمیتوانیم تسلیم بشویم پارچه های خارجی شاید قیمه و اصلایتر باشد و شلوار همامان چه میدانم اگر مال وطن باشد چوروک میشود و اطو بیشتر میخواهد بنده خیال میکنم که ذغال سنگ یا مثلاً هر چیزی که اطو میکند مال مملکت خودمان است و بالاخره ما که زندگانیمان بتمام معنی اروپائی نشده که روی تخت خواب و به نیمکت و صندلی مانوس شده باشیم روی زمین هم اغلب مردم این مملکت که دارای لباس تازه شده اند هنوز نشست و بر خاست میکنند و موجبی ندارد که باین بهانه هائیکه بعقیده بنده خیلی اساس ندارد بیائیم و يك حرفهائی بگوئیم و بشنویم در اطراف امتعه داخلی ما باید این فکر در مان ایجاد شود که امتعه داخلی خودمان را از حیث استعمال در عمل ترجیح بدهیم ولو اینکه

خیلی گران یا پست باشد. اگر چندین سال است در اطراف این موضوع مذاکره میشود یک وقتی هم دوره پنجم بود یا ششم لایحه از طرف دولت آمد (یکی از نمایندگان دوره ششم) بمجلس راجع باشیاء تجملی و در اطرافش مذاکرانی شد و مسکوت عنه ماند قضیه اینطور محسوس نشده بود. ترقی اسعار خارجه تنزل نقره اینها هم ممکن است در این قضایا مدخلیتی داشته باشد ولی آنچه مدخلیت تامه دارد برای ما توازن صادرات و واردات است فرضاً اگر ما آمدیم و مقیاس پول خودمان را طلا قرار دادیم و پنجاه ملیون هم طلا تهیه کردیم و این طلا را وثیقه و ذخیره پول رایج خودمان قرار دادیم و بالاخره واحد مقیاسمان طلا شد باز سال او را بشود که شد سی و سه ملیون را باید بدهیم بخارجیها. خوب پول طلا را هم باید بدهیم بخارجیها بالاخره پول طلا که ما نباید با افراد مملکت خودمان بدهیم بالاخره وقتی پول مملکت شد برای داخلی و خارجی یکی است پس باید از جهت توازن صادرات و واردات فکر فوق العاده کرد قضیه هر چه سخت باشد هر چه مشقت داشته باشد هر چه طبقه ممتاز این مملکت را شاق بیاید باید کرد باید وارد عمل شد و این کار را بجائی رساند و الا فنای اقتصادی این مملکت محرز و مسلم است مخصوصاً در یک قسمت بنده از اینجا تذکر میدهم البته بگوشان میرسد در این مملکت طبقه نسوان بیشتر باشیاء اوکس و تجملی مانوسند و بالاخره مرد ها را آنها بیشتر بیچاره میکنند من در اینجا از پشت تریبون این مجلس از تمام خانمهای مملکت استدعا 'مننا' تقاضا میکنم که اینقدر فشار بشوهر هاشان نیاورند یک قدری کمک کنند بمرد هاشان در اینکه اتمه داخلی این مملکت را استعمال کنند آقای سید بقوب راست میگویی چه عیب دارد آقای ضیاء بالاخره اگر ما بخواهیم طرق عملی برای این کار پیدا کنیم. یکی از چیزهایی که بنظر میرسد این را آقای شریعت زاده یا آقای عراقی فرمودند و آن این است که دولت در اینه موقع که اسعار خارجه آنقدر ترقی فاحش کرده است بانترقیش داده اند در اینموقع حوالجات و برات صادر بخارج

را تحت نظر بگیرد بالاخره از نظر توازن سایر ممالک هم این کار را کرده اند. یک ملت وقتی بیچاره شده یک ملت وقتی بیچارگی نزدیک خودش را در آینه حس کرد هر اقدامی بکند که منافی با اصول بین المللی نباشد بعقیده بنده مباح و مجاز است و دولت باید اینکار هارا بکند ما اگر یک قدری دقیق بشویم یک مرتبه هم در یک مجمع خصوصی تری این قسمت را عرض کردم که ما از طهران باید شروع کنیم برای اینکه بدجنخی اقتصادی این مملکت هم از طهران شروع شده هیچ مذمت و ملامت هم نکنید بنده را و بنده هم تعنت و تعرضی به سکنه طهران ندارم زیرا ماها هم در این قسمت شریکیم وقتی که گفته میشود طهرانی یعنی نخبه سکنه این مملکت که در مرکز جمع شده اند. باید سکنه طهران این قضیه را شروع بکنند اگر چه شنیدم یک تلگرافاتی هم به مجلس رسیده است البته حضرت آقای رئیس مسبقند یا بدولت رسیده است در ولایات هم شروع شده است و یک تلگرافان و تقاضا هائی میکنند و مردم ولایات هم متوجه شده اند باین قضیه و وضعیت اقتصادی امروزی و البته طهرانیا همانطوری که در تمام مسائل پیشقدم بوده اند در این قدم اقتصادی هم که ما میخواهیم بر داریم آنها هم باید پیشقدم شوند و بالاخره فکرهای عملی که بنظرشان میرسد بکنند اینک بنده عرض میکنم باید از طهران شروع شود برای این است که اعتیاد و مانوسیت باشیاء لوکس از طهران شروع شده است و باز بالاخص از تیپ مستخدم دولت شروع شده طهران یک وقت دیگر هم عرض کردم طهران خودش صادر ندارد طهران با پول مالیات اداره میشود صادرات ندارد برای اینکه محصول این مملکت آن چیزی که جزو عایدات این مملکت است عبارت است از محصولات زراعتی شتوی و صیفی عبارت است از اغنام و احشام عبارت است از معادن خدا دادی که هنوز دست با استخراج آنها نرسیده است و عبارت است از یک ساختمانها و آبنماها و مصنوعات بدی، قسمت عواید این مملکت عبارت است

از همان اغنام و احشام و محصولات زراعتی ثروت عمومی مملکت همین است طهران متأسفانه فاقد این دو قسمت است یعنی یک مواد خامی معصومی از حوزه یا ولایت یا ایالت طهران خارج نمیشود که پول از سایر ولایات و از خارج مملکت وارد طهران شود و در مقابل آنها صرف کند بعضی ولایات صادراتشان زیاد تر است یعنی پول از خارج بیشتر بآن ولایت وارد میشود و بالعکس بعضی ولایات خیر ولی بالاخره مرکز مملکت و ولایات را با ایشان همه در حکم واحد است و همه در حکم یک خانواده اند و از نقطه نظر دخل و خرج عمومی معنأ تفاوت نیست. طهران چه شده است که اینطور زندگی میکند. همانطور که عرض کردم با پول مالیات سالیانه که طهران بابتخت است همیشه یک پول هائی از دروازه های طهران از خارج وارد میشده است ولی آمده است در این مملکت باز یک ترتیبائی بازگشت میکرده است بولایات چندین مال است متأسفانه بواسطه آشنائی خود سکنه طهران باشیاء اوکس و تجمع و آشنا کردن سایر مردم در ولایات از ترویج اتمه خارجی بالا گرفته است و بیشتر مسبب این مسئله سکنه طهران شده اند این پول مالیات که از این دروازه ها داخل شده اند باید در خود اینجا بماند یا بولایات برگردد بدست مابین مردم دوران پیدا کند این پولها متمرکز شده است در اطراف خیابان لاله زار و درست فته است به جیب خارجی ها و از مملکت خارج شده است درست ذقت کنید طلب همین است و ولایات هم حدی حق دارند و بتدریج این توانائی کاسته میشود و فکر آنها افزوده میشود....

(در اینموقع آقای کیبای نوری اجازه خواستند)

یاسائی. آقای کیبای نوری هم اوقاتشان تلخ نشود بنده هم خودم جزو آن طهرانی ها هستم عرض کردم ما نظر کلیات و اصول داریم صحبت میکنیم بالاخره شما بتوانید شبهه کنید که عوایدی که در طهران خرج میشود

نتیجه دسترنج ولایات است که بند، و جناب عالی و وزیر و رئیس اداره میگیریم و توی این ولایت خرج میکنیم و غالباً هم خرج چه میشود خرج اشیاء اوکس و اشیاء غیر ضروری ما میخواهیم بگوئیم از این بیعد اینگونه مخارج بوالهوسانه را نکنیم.... (نمایندگان - صحیح است)

کیا نوری - صادرات طهران هم خیلی زیاد است آقای آقا سید یعقوب - بله علم آقای ضیاء

یاسائی - خلاصه عرایض بنده این بود که عرض کردم و یک مطلبی را هم در خانه عرض میکنم و آقایان توجه بفرمایند و تصدیق را کمتر کنیم و آن این است که یکی دو نفر از آقایان نمایندگان یکی دو جلسه است یک صحبت هائی میکنند و تعرض میکنند بما که اکثریت هستیم که چرا نمیگذارد ما حرف بزنیم....

رئیس - آقای یاسائی خواهش میکنم خارج از موضوع حرف نزنید

یاسائی - عرض کردم که بنده خودم را مسئول ملت میدانم مسئول اعلیحضرت اقدس همایونی میدانم بکمترتبه عرض کردم و باز هم عرض میکنم خود اعلیحضرت اقدس ایشان کرا را بشما نمایندگان که بنده هم در خدمتان بودم فرموده اند که مجلس هرگونه معايب در کار دولت می بیند باید تذکر بدهد البته ما هم متذکر هستیم و این عرایضی هم که الان میکنیم در همین زمینه است این استدعائی که میکنیم از مقام ریاست که حرف بزنیم و صحبت بکنیم و بعد یک تصویبنامه یک تصمیم نامه از مجلس بدولت ابلاغ بشود و تقاضایمان را هم پیشنهاد کردیم که دولت را مامور بکنند که زودتر در مسائل اقتصادی و مخصوصاً آنچه مربوط باسعار خارجی است یک فکر هائی بکنند و یک قدمهائی بردارد و لوايح بیاورند بمجلس از این باب است ما حق انتقاد بدولت البته داریم شبهه نیست ولی به شرطها و شروط ها که معلل بغرض نباشد

رئیس - آقای دکتر طاهری مخالفند؟

دکتر طاهری - بله. عرض کنم این موضوعی را که مطرح فرمودند آقای عراقی و آقایان یاسائی و فهمیمی هم امضاء کرده اند این مسئله اقتصادیات بکمو موضوعی نیست که در اصلش کسی مخالف باشد تمام ایرانیها مخصوصاً وکلاء و بلکه تمام اهالی ولایات و زبان حال و مقال این تقاضا و التماس را دارند و الا در اصل موضوع کسی مخالفتی ندارد و بنده هم که بعنوان مخالف آمده ام اینجا نه اینکه در حقیقت موضوع چیزی هست که ممکن باشد درش مخالفت کرد عقیده بنده این است که در موضوع این مسئله اقتصادی و بحران اقتصادی که حالا پیش آمده است این است که با آن مطالبی که آقایان امضاء کرده اند و شرح هائی که داده اند اینمطلب در حقیقت بالاتر از این ها هست و وظائف وکلاء و وزراء و تمام مردم بیش از این ها هست و در رفع این موضوع این تقاضائی که از مجلس کرده اند يك اقدام کافی و وافى بنظر من نمی آید و الا بعد از مدتها که مردم منتظر هستند که مجلس چه اقدامی میکند برای رفع بحران اقتصادی حالا تازه پیشنهاد بکنند که دولت را مکلف کنیم زود تر نظریه اش را بیاورد بمجلس بعقیده بنده بهتر این است که تلفن کنند و بدولت اطلاع بدهند که حاضر شوند در مجلس مجلس است شب جلسه است دولت حاضر شود جلسات فوق العاده ممکن است تشکیل شود برای اینموضوع مطلب مهمتر از این ها است که ما بمسامحه و ملاحظه بگذرانیم با آن مطالبی که مشروحاً بیان کردند بعقیده بنده این طرحی که پیشنهاد شده یا تصمیمی که میبایست گرفته شود هیچکس در این تصمیم مخالفتی ندارد و این آرزو و نظر همه است و باید بیشتر از این از طرف مجلس جدیت بشود در انجام این مقصود و در رفع این مشکل که در حقیقت همه مملکت را مستأصل کرده است بعقیده بنده اینموضوع بحران اقتصادی سالهای متمادی است شروع شده است ولی چون مثل امراض مزمن است متدرجاً خرابی وارد کرده است و شدت مرض کاملاً

محسوس شده است قضیه رفعش مهمتر از آن چیزی است که ماها هنوز تصورش را نکرده ایم و ما باید دولت را دعوت کنیم که ببايد نظریه اش را اظهار کند بقیته بنده این حل نمیشود و رفع این مرض مزمن متناهی را هم نمیکند. امراض اقتصادی مثل امراض بدنی میباشد یک مرض حادی است که یک دواهای رء الساعه دارد مثل وبا و چیزهای دیگر که با سرم رفع میشود بنی امراض هست که امراض مزمن است امراض مزمن با معالجات رء الساعه ممکن نیست معالجه شود معالجه اساسی میخواهد و متمادی اگر چنانچه در بدن انسان بدله بتحلل کمتر از آنچه که باید در او باشد به بدن نرم متدرجاً مزاج ضعیف میشود و قوه و بنیه بدنی کم میشود و شخص به فقر الدم مبتلا میشود که معالجه آن مدتها طول دارد مملکت هم همینطور است اگر خان مزاجی اقتصادیش بهم بخورد یا بعلم های دیگری بنی اقتصادیش کاسته شود و پیش از عایداتش خرج بکنند هم متدرجاً قوه و بنیه اش تحلیل میرود و مبتلا بقصر اقتصادی میشود همینطور که حالا شده است منتهی این ها یک چیزهائی است که کم کم احساس میشود تا کاملاً قوا تحلیل نرفته است حس نمیشود اما حالا طوری شده است که محسوس غوا و خواص شده است بنا بر این وقتی که باین حال فلاکت افتادیم يك توجهات فوق العاده جدی میخواهد و این توجهات را هم از یکطرف و از یکعه اشخاص نمیتوان متوقع بود. گذشته از اینکه وزراء مسئول مملکت هستند و باید در درجه اول پروژه هائی تهیه کنند برای اصلاح این قضایا ما وکلا هم همینطور و تمام عتلاى مملکت هم همینطور موظفند و الا ز دورا میتوانیم این موضوع را جبران کنیم یکی این است که صادرات مملکت را که عبارت از پشم و پنبه و کتیرا و قالی و ابریشم و اینها است زیادتیر کنیم بطوریکه در مقابل واردات بتوانیم این صادراتی را که داریم زیاد کنیم تا بتوانیم این وارداتی را که حالا داریم و لازم داریم

وارد کنیم این موضوع يك اقدامی است که البته اساسی است و ناچار هستیم که این کار را بکنیم تا بالاخره از این فلاکت فعلی خلاصی پیدا کنیم اما يك کاری است که شالوده های محکمی لازم دارد چنانچه شخص اول مملکت که همیشه در فکر این چیزها هستند چند روز قبل فرمودند که صلاح این است که وزارت اقتصادیات تشکیل شود قسمت تجارت و اقتصادیات يك اساس و استحکامی پیدا کند و البته نظریه ایشان هم انشاء الله بموقع اجرا گذاشته میشود بکمو موضوع دیگر این است که ما از مصنوعات و منسوجاتی که در داخله مملکت خودمان داریم استفاده کنیم و آنها را استعمال کنیم تا کمتر محتاج شویم که از خارج تقاضا کنیم که موجب ترقی اسعار شود این کار تجارت و مسئله عرضه و تقاضا يك کار طبیعی است هر چه تقاضا بیشتر شد جنس ترقی میکند ما باید احتیاجاتمان را کمتر کنیم و بظاهر و جلا و زرق برق های امتعه خارجی خودمان را خانه خراب نکنیم. یکی از شعرای عرب میگوید: انما المرء لم يدنس من اللوم عرضه فكل رداء يرتديه جميل اگر لباس شخص عاری از لکه عار و تنك باشد هر لباسی قامت آن شخص زیبا است اگر ما از لباس و منسوجات و پارچه های خودمان استعمال کنیم اگر خشن هم باشد ترجیح دارد که دست بطرف دیگران دراز کنیم مصنوعات و منسوجات داخلی البته عاری از لطائف و جلا و زرق و برق های امتعه خارجی است ولی باز باین معایب چون مال خودمان است بهتر است زیرا تشویق میشوند و اسباب بهبودی ساختمان آنها میشود بر اینی اینکه مثلاً کراوات بزده، چنانچه آقایان ملاحظه میفرمایند رو به بهبودی است و دارد بهتر میشود و امیدواریم که بعد از این هم بهتر بشود در هر صورت اگر چنانچه منسوجات ما بدتر هم باشد پست تر هم باشد خشن تر هم باشد از مال دیگران چونکه مال خودمان است ترجیح دارد. یکی از شعرای عرب میگوید: انما المرء لم يدنس من اللوم عرضه فكل رداء يرتديه جميل

ملك آرائی - آفرین

رئیس - آقای فهمیمی

فهمیمی - بنده خیلی متشکرم که آقایانی هم که در تحت عنوان مخالفت بیاناتی فرمودند بالاخره بااصل مطلب موافق بودند

روحی - اصلاً مخالف نداشت

یکنفر از نمایندگان - اصلاً موضوع نداشت

دشتی - بگذارید صحبت کنند

فهمیمی - نهایت در شدت و ضعف اجرای امر بیاناتی فرمودند اما علت اینکه این پیشنهاد را ما امضا کردیم و تقدیم مجلس کردیم این بود آقایان البته ملتفت هستند که الان چند ماه است در نتیجه ترقی اسعار خارجه دچار وضعیات اسفناکی شنیده ایم و روز بروز دچار مستقیماً و سایر مردم بطور مستقیم دچار يك بدبختیها و يك فلاکت هائی میشوند. دولت و مجلس جداگانه افکاری در این باب داشته اند و در این ایام بر حسب تاکیدات اعلیحضرت هیئت دولت مأمور شد يك مطالعات بیشتری بکند و بفوریت نظریه خودشان را برای این کار پیشنهاد کنند قریب دو هفته است میگذرد جلسه آتیه ما هم شاید در ایام احیا خواهد بود و بالاخره میرود برای آخر ماه رمضان ما هم همین جا بسکوت میگذاریم و منتظر دولت هستیم و هفته يك جلسه تشکیل میدهیم آن هم قانون تأمین مدعی به را مطرح میکنیم در صورتی که با این وضع که پیش آمده قضیه معادله سه مجهوله خواهد شد که عنقریب نه از مدعی و نه از مدعی علیه و نه از مدعی به آری خواهد بود. پس باید اول فکر این کار را کرد این بود که این پیشنهاد بمجلس شد که استدعا کنیم از طرف مجلس تا کیدی بشود به هیئت دولت که آقایان زودتر نتیجه مطالعات خودشان را بیاورند به مجلس. البته اصلاح بحران اقتصادی فعلی نمیشود گفت کار خیلی فوری است که يك یا دو لایحه اصلاح

خواهد شد این مسئله مستلزم يك مطالعات و قوانین زیادی است که هر کدام مؤلفه فکری خواهد بود یک عملیات فوری و یک عملیات بالمال خواهد داشت عملیات فوری همین بیاناتی است که آقایان فرمودند یک قدری مراقبت در عدم استعمال امتعه خارجی و یک مراقبتی در برورانی که بخارج صادر میشود و یک عملیات دیگری که دولت تحت نظر دارد که عجله و ضعیف فلی را اصلاح کند اما بر ما هیچکدام مجهول نیست که این عمایات موقتی است یک کار های دیگری باید کرد که دوام پیدا کند بر فرض که خروار ها طلا وارد این مملکت شد و پول ما طلا شد باز به باد خواهد رفت و همین وضعیت را خواهیم داشت رو به مرسته این مسئله را باید عرض کنم بر خلاف استنباطات آقای فرخی که چند جلسه پیش اظهار کردند صادرات ما کمتر نشده است زیادتر هم شده مخصوصاً در قسمت اخیر ۱۳۰۵ میزان صادرات ما چهل و پنج میلیون بوده و در ۳۰۶ چهل و شش میلیون و در ۳۰۷ چهل و هشت میلیون پس روز بروز زیادتر میشود و این مبلغ غیر از مبالغی است که نفت خارج میکند که در سال اخیر یکصد و سه میلیون نفت خارج کرده است

کازرونی - صحیح است اغراق میگویند

فهیمی - در مقابل این يك اختلاف نظری بار فیک محترم خودم آقای یاسائی پیدا میکنم که فرمودند سی میلیون یاسی و سه ملیون اضافه واردات بر صادرات داریم اینطور نیست زیرا در جزو اضافه صادرات قریب پنج ملیون در ۳۰۷ شمش نقره و پول های مسکوک نقره بوده است که از خارج وارد شده است این را البته جزو واردات نمیشود حساب کرد جزو صادرات میشود حساب کرد پول است و تقریباً نه میلیون قسمت آهنیه و ماشین آلانی است که لفظ جنوب وارد کرده است که در جزو واردات منظور است ولی جزو مال التجاره صادر و وارد که معامله میشود محسوب

نمیشود و همینطور چیزهای دیگر رو به مرسته و ضعیف تجارتنی از سابق بهتر است مخصوصاً باز شدن راه جنوب يك خدمت بزرگی به تجارت کرده است چقدر مال التجاره هائی که سابقاً از بین النهرین می آمدند و در چند نقطه مختلف تحت کنترل و تقطیس و معاينه میرفتند و حالا یکمرتبه بیشتر معاينه نمیشوند و در ظرف چند روز میرسند پس ما از این حیثیت نگرانی نداریم چیزی که هست احتیاجات مملکت روز بروز زیاد تر میشود بودجه مملکتی ما تا هفت هشت سال پیش هفده هیجده میلیون بود حالا از چهل میلیون تجاوز کرده احتیاجات افراد البته زیاد تر میشود ما باید فکر کنیم داد و ستدهای را زیاد تر کنیم فرض بفرمائید يك تاجری در سال ده هزار تومان معامله داشته باشد يك تاجری صد هزار تومان داشته باشد البته این دو تا نمیتوانند با هم رقابت کنند در معاملات تجارتنی البته این یکی هم باید سعی کند سرمایه و معاملاتش را بسط بدهد ما هم باید صادراتمان را توسعه بدهیم و زیاد بکنیم مملکت ایران اگر در قسمت مصنوعات نمیتواند با خارجه رقابت کند اما از حیث مواد اولیه کاملاً صادرات دارد معادن ما تا بحال دست نخورده است امور فلاحتی ما هیچ فروز نکرده است همچنین مسائل دیگر البته اینها مسائلی نیست که ما خیال کنیم که دولت يك لایحه بیاورد که از اول سال ۳۰۹ نتیجه بگیریم اما باید يك روزی هم شروع شود که بعد از مدتی نتیجه بگیریم ما نظرم این بود که این پیشنهاد را امروز بدهیم و دولت را مکلف کنیم که زود تر هر چه فکر کرده برای رفع بحران قبل پیشنهاد کند که در دنباله او ممکن است منتهی شود بنظر آقای شریعت زاده که فرمودند کمیسیون تشکیل شود شاید هم این کار بشود. با نظر آقای ظاهری یا سایر آقایان البته مطلب وقتی تحت شور آمد و تا اکید کردیم میشود ما باید این وضع امروز را از خاطر محو نکنیم اگر يك عملیاتی میشود يك تصمیماتی هم گرفته میشود ساکن نشینیم ما بهمین حال باید باشیم و دنبال کنیم با يك

عملیات مؤثری که دنباله داشته باشد. بنده یقین دارم که با علاقه مفرطی که اعلیحضرت همایونی راجع بر آه آن داشته و دارند راه آهن تمام خواهد شد اما از آنطرف فکر کنیم وقتی که تمام شد ما چه داریم حل کنیم . . .

آقا سید یعقوب - هیچی هوا

فهیمی - پس باید سعی کنیم که تا وقتی که راه آهن پیش می آید ما هم وسائلی تهیه کنیم که معمول هائی برای راه آهن خودمان تهیه کنیم تا بمقصود برسیم. این است که آقایان اگر ملاحظه دارند از اینکه این پیشنهاد ما ناقص است نواقص او را ما خودمان میدانیم اما باید شروع کرد تا این نواقص رفع و تکمیل شود یا نه ؟ و این چیز زیادی هم لازم ندارد آقایان هم البته همه موافقتند که دولت نتیجه مطالعات خودش را بمجلس بگوید ما هم حاضریم پیش از احیای فردا شب پس فردا شب هر شب که دولت میخواهد جلسه تشکیل بدهیم کمیسیون میخواهد تشکیل بدهیم روز میخواهند جلسه تشکیل بدهیم حاضریم ما که از کارشانه خالی نمی کنیم بعد هم در دنباله آن هر قدر کار بخواهند بیاورند حاضریم بگذرانیم که بيك جائی برسانیم زیرا این وضعیات از برای عموم مردم غیر قابل تحمل است چیزی نیست که ما بسر سرى بگذرانیم و بخوایم اتلاف وقت کنیم حالا اگر آقایان موافقتند این قسمت را رأی بدهند تا دولت هم تذکر داده شود

بعضی از نمایندگان - رای بگیرد

آقا سید یعقوب - رای نمیخواهد

روحی - پیشنهاد که نکرده اند

افسر - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

افسر - البته خاطر آقایان مسبوق است وقتی که ترقی محسوس شد سه چهار ماه قبل بود و تمام آقایان نمایندگان

و همینطور تمام حساسین ملت در این فکر افتادند و هر کدام يك نظریاتی اتخاذ کردند چنانچه نمایندگان هم در در فرا کسیون این مذاکرات را کرده اند آقایان هم همه مسبقند ولی چون قرار نبود که در مجلس صحبت بشود آقایان دقیق نکرده اند و حالا که باید مذاکره شود و اینها از اقسام نظری است ما بقدری خیال میکردیم بدیهی است یعنی محتاج بتذکر نیست همانطور که دولت مشغول اقدامات است يك روزی لایحه میآورد و ما هم رأی میدهیم نسبت باینکه تصمیم مجلس را اطلاع بدهند بدولت. آقایان دیگری هم هستند که نظریاتی در این خصوص دارند خوب است اجازه داده شود که حرف بزنند که منحصر به آقایان محترمی نه فرمایشاتی فرموده اند نباشد.

رئیس - یعنی میفرمائید که مذاکرات دوام داشته

باشد. آقای روحی

یکی از نمایندگان - مخالفید

روحی - نه خیر میخواهم حرف بزنم. عرض کنم

بنده تصور میکنم این موضوع مخالفي ندارد و يك موضوعی است که همه باید درش اظهار عقیده بکنند مسئله آنقدر بدیهی است که بکنفر مخالف ندارد. اصلاً مخالف با اقتصادیات ایرانی نیست. محال است که يك نفر ایرانی باشد و مخالف باشد یا اینکه اقتصادیات مملکتش اصلاح شود. این يك چیز مساعی است. پس همه ما ها در این مسئله موافقیم اما مسئله بقدری واضح و بدیهی است که اثر آقایان ثلاثه محترم بقدری ارفاق کرده بودند عطوفت کرده بودند که ما هم میدادند این را امضا کنیم شاید موضوع بخته تر و بهتری بمجلس می آمد و بنده در اینجا بنوبه خودم تشکرات خود را واقعاً از روی قلب تقدیم يك مقام با عظمتی میکنم که الان باه او بالغ بر يك ماه است که دولت بدون اینکه يك دقیقه وقتش را تضییع بکند حتی جمعه ها مشغول کار است که با اقتصادیات مملکت يك سر و صورتی بدهد ولی البته ما ها هم بنوبه

خودمان هر چه از دستمان می آید باید بکنیم بنده اینجا بدون رو درباستی میگویم و با صراحت لهجه که بآفت عادت کرده ام عرض میکنم که ماها هیچکدام متخصص در این امر نیستیم. یعنی فینانسیه نیستیم تا برای نوازن صادرات و واردات بتوانیم یک نظری بگیریم آقایان هم نمی توانند این کار را باید متخصص بکنند و دولت باید در خارج از اشخاص مطلع دعوت کند که آنها بیابند و یک نظری بگیرند و یک تصمیمی اتخاذ کنند چنانچه الان بنده بنوبه خود مسبوق غالب آقایان هم شاید میدانند که الان دولت از خارج و داخل هر کسی را که مطلع بوده آورده ولی بنده خودم یک نظری دارم که آن کار را ما میتوانیم بکنیم آن کار، کار بودجه مملکت است که کار ما نمایندگان است و از وظائف حتمی ما است. بنده عقیده ام این است که نماینده اگر در تمام جزئیات کار هایش غفلت کند چندان معاقب نیست فقط در مورد بودجه است که باید کاملاً نظر کند و به بیند آنچه که در مملکت بمصرف میرسد چیست؟ و کاری که ما می توانیم در این جا بکنیم این است که از سنه ۳۰۹ که شروع میشود ما بیائیم و حقوق خودمان را بدویست تومان تنزل دهیم (آقا سید یعقوب... صحیح است) آنوقت مدیر کل یک وزارت خانه را هم مکلف کنیم که دویست و پنجاه تومان بگیرد و یک وزیر را هم مجبور کنیم چهار صد و پنجاه تومان بگیرد آنوقت ما که این تنزل حقوق را قائل شدیم قهراً نمیتواند بکفران بدمصرف خرج کند چرا؟ برای اینکه شما یک مرتبه صد تومان از حقوق من پائین آورده اید آنوقت من نمیتوانم به عطر و پودر و چیز های تجملی به پردازم و عطر و پودر استعمال کنم و جوراب ابریشمی بپوشم. و این یک حقوقی است که من مجبورم با آن اعاشه کنم و برای آنهایی هم که متمین هستند ممکن است یک فکرها هم بکنیم. کاریکه ما میتوانیم بکنیم تنلیل بودجه است و بس. ما در امور اقتصادی کاری نمیتوانیم بکنیم برای این که اطلاعی نداریم. اما تذکر اینکه به مملکت بگوید و ملت بداند در آتیه تکلیفش این است که سعی کند صرفه جو

شود و از واردات بکاهد و بر صادرات اضافه کند آنها البته خیلی بموقع و بجا است اما اینکه ما چه باید بکنیم بنده عقیده ام این است که دولت را دعوت کنیم که باهل خبره و اطلاع و آگذاز کند بنده حالا پیشنهاد کرده ام که شب سه شنبه آتیه از دولت دعوت کنیم تشریف بیاورند هیئت دولت اینجا (پس فردا شب) موضوع هم فقط و فقط مطالعه در وضعیت اقتصادی باشد دولت هم اقداماتی که کرده است بما بگوید آنچه هم از ما خواسته است از ما تقاضا بکند آنوقت ما با حضور در یک مذاکراتی میکنیم و یک قدری هم آقایان بیشتر مطالعه میکنند تا بدانکه بتوانیم یک اقدامات سودمند و جامع نری بکنیم این است پیشنهاد بنده که در موقع قرائت پیشنهادان استدعا میکنم حضرت آقای رئیس مقرر بفرمایند قرائت شود و از آقایان همکاران خود استدعا میکنم که مواظبت بفرمایند دولت بیاید و اقدامات خودش را بگوید آنچه از ما بتواند مساعدت بخواد البته هر چه را که بتوانیم بکنیم میکنیم ولی باز در پایان عرایض خودم عرض میکنم که کار ما تقلیل حقوق و بودجه است. شما آتذر بولا بدهید که نتواند خرج زیادی بکنند و صرف تجمل بکنند بلکه فقط بتواند اعاشه کند.

رئیس - آقای فیروز آبادی موافقت؟

فیروز آبادی - در همین زمینه عرضی دارم

رئیس - موافقت؟

فیروز آبادی - بلی

رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - بنده اولاً میخواهم تشکر کنم بنده

چه شده است که مجلس امشب در صدد اصلاح خفگی کار بر آمده است (بعضی از نمایندگان با همه هم وقت بوده است) چنانچه آقایان نظرشان هست که بنده در چند جلسه قبل در این زمینه عرایض میکردم و قائم مقام تبریزی یک فرمایشات و حرفهایی به بنده میرساند

(صحیح است) نظر مبارک آقایان هست. حالا نمیدانم چه شده است که امشب همه آقایان اینطور بفکر افتاده اند و بنده امشب را شب عید میدانم. بجهت اینکه مجلس در صدد اصلاح مفساد کلی اقتصادی بر آمده. سابق هم بود اما مثل امشب بروز و ظهور نداشت بعقیده بنده البته این یک راهی بود که آقایان فرمودند ولی بنده شخصاً عقیده دارم که عملی تر است و اصلاح دائمی این کار است و مملکت باید در صدد ایجاد کار خانجات و استخراج معادن و تشویق فلاحت برآید. البته چیزهایی هم که فرمودند خوب و صحیح بود اما از آنها بهتر و اساسی تر این سه امر است که یکی ایجاد کار خانجات و دیگری استخراج معادن و سومی تشویق فلاحین است. اگر این سه چیز در مملکت درست شود سایر چیزها هم درست میشود و اهمیت ندارد اما اگر نشد به عقیده بنده اقدامات دیگر نقش بر روی آب می ماند و موقتی است و زود از بین میرود و همین ترتیبی هم که آقایان فرمودند و بنده خودم هم عقیده دارم همه را موقتی میدانم. اگر ما واقعاً در صدد عملی شدن و اصلاح این کار هستیم باید عملی باشد و لفظ نباشد خود ما باید از فردا لباس وطنی بپوشیم (ملک آرائی - فردا نمیشود باید بدوزیم) و هر کس که لباس وطنی تنش نیست با وجود اینکه از مجلس در این خصوص قانون گذشته باید سعی کنیم که بپوشند از اجزای ادارت و هیئت دولت هم باید بپوشند همه باید از فردا لباس وطنی بپوشند حرف زدن عمل بدی نیست زبان است که زده میشود هر کس هر چیزی که گفت هر وقت دیدید خودش هم عمل کرد بداند راست است ولی اگر حرف زد و عمل نکرد فرمایش است (خنده نمایندگان) اگر عمل کرد بداند راست میگوید و اگر دیدید که حرف زد و خودش عمل نکرد و عملش بر خلاف آن بود بداند که آن چیز دیگری است حالا از شخص اول گرفته تا بنده که دست ترین اشخاص هستیم اگر دیدید که خودم و خانواده ام همه لباس وطنی بپوشیدیم

که راست است و اگر گفتیم و نه پوشیدیم بدانید یک مطلب دیگری است که باین صورت در آمده و حقیقت ندارد و اگر ما میخواهیم این مطلب را حقیقت بدیم بهتر این است که از فردا آقایان و کلاء هر کدام که از خائشات بیرون میابند لباس وطنی بپوشند (ملک آرائی - فردا نمیشود) و همین طور وزراء و همین جور شخص اعلی حضرت و همین جور اعضای ادارات اگر اینجور شد آنوقت میدانیم که در حرفهای خودمان صادقیم و الا اگر غیر از این باشد بنده هیچ عقیده ندارم و این حرفها را هم بجز تضعیعت وقت چیز دیگری نمیدانم رئیس - آقای زوار

زوار - بحران اقتصادی مملکت بر هیچکس پوشیده نیست و بالاخره تمام ایران معتقدند که این بحران بایستی هر چه زودتر رفع شود. بنا بر این با این طرحی هم که از طرف آقایان نمایندگان آمده است بمجلس همین طوری که گفته شد هیچکس نمی تواند مخالفت کند و همه موافقت منتهی در مضمون و در طرز عمل یک نظر بایستی هر یک از آقایان دارند نظریات من این است ایران بیک مرحله از مراحل رسیده است که در تمام دنیا مشهور بایران عملی شده است ایران امروز داخل مرحله عمل شده و عملاً هم در سابه یک قائد توانا بدینا فهمانده است که امروز من دارم راه عمل را می پیمایم و حرف نمیزنم مجلس شورای ملی ایران هم مرکز نقل مملکت یعنی سعادت مملکت را مجلس شورای ملی معین میکند استاد میفرماید: بیگان به نیر جا کند آنگاه بر نشان ما بجمد الله چه در ادوار گذشته و چه در این دوره بعمل نزدیک تر بوده ایم تا به حرف. ولی در این دوره چون در تحت او امریک قائد توانائی داریم به مملکت خدمت میکنیم لذا عملمان زیادتر میشود. یعنی عملاً ثابت کرده ایم که ما عملی هستیم بنده در این پیشنهادی که فرموده اند کاملاً مطالعه میکنم چیزی که در دسترس ما بود و می توانستیم که به پیشگاه ملت ایران عرضه بداریم این است که ما نمایندگان شما

هستیم و از مجلس شورای ملی امشب باقتضایات شما این هدیه را میفرستیم که بدانید ما وقتی که میگوئیم میخواهیم باقتضایات مملکت خدمت کنیم اول خود مان شروع میکنیم فرمایش نماینده محترم حضرت آقای فیروز آبادی خیلی خیلی متین و با موقع بود و در دسترس امشب ما بود تا بگوئیم: کردار بیارو کرد گفتار مگر در. چون کرده شود کار بگویند که کرد! در این وقت شب بنام مملکت، بنام شاه بالاخره برای رضای خدا و برای رضای شخص شاه که قائد توانای مملکت است تقاضا میکنم که از تاریخ امشب این هدیه را بملت بدهیم و ملتزم و متعهد شرعی بشویم که از اینجا که بیرون رفتیم بفاصله ده روز خود و تمام خانوادهمان لباس وطنی استعمال کنیم. و از این نجهلات ابوکسی که ما را بیک برنگاه عمیقی سوق میدهد صرف نظر کنیم اگر عمل است که این است. ما باید بداخله مملکت خودمان ثابت کنیم یعنی مجلس شورای ملی باید بداخل مملکت خودش یعنی به موکلین خودش ثابت کند که همیشه مواظب اقتصادیات است و مراقب سعادت آنها است. و بالاخره سر مشق است برای آنها. و بخارجی ها هم باید ثابت کنیم (کا اینکه ثابت هم کرده ایم) که ما را آنطور که بوده ایم بشناسند و بدانند که ما این کرباس دو قرانی خود مان را ترجیح میدهیم به فاستونی های ده تومانی و پانزده تومانی. و وطن پرستیم و بهیچ جای ما هم ضرری وارد نمیآورد. نماینده محترم آقای فیروز آبادی خیلی مدت را کم کردند و به مجرد این که فرمودند از امشب دیدم که اختلالی پیدا شد در کار. بنده خواهش میکنم که ایشان هم موافقت بفرمایند از حالا تا ده شب باشد...

فیروز آبادی - بسیار خوب موافقت میکنم.

زوار - یعنی از حالا تا ده شب دیگر ملتزم و متعهد وجدانی شویم و خدا را حاضر و ناظر بگیریم که خودمان و خانوادهمان کرباس بیوشیم. تا از این راه باقتضایات مملکت خدمت بکنیم. این هدیه ما بود که در دسترس

مهدوی - مجلس سابقه بمذاکرات امشب نداشت بجهت اینکه اکثریت مجلس يك فراکسیوني دارد که در آن فراکسیون مذاکرات خودش را میکند. و عنوان این مسئله امشب در مجلس مثل این بود که سایر وکلاء و نمایندگان بکلی بی خبر بودند و در این سه چهار ماه که

مسئله اقتصادیات مطرح بود هیچ صحبت و مذاکره کرده اند و حال آنکه مطلب کاملاً بر خلاف این است و در این مدت چهار ماه دولت يك اقداماتی کرده است و مخصوصاً اوامر از خوزستان صادر شد با آقای وزیر دربار و آقای رئیس الوزراء که بنشینند و نظریه متخصصین را بخواهند. و از آن روزی هم که تشریف آورده اند طهران میفرستند. و شخص شما حضرت اشرف آقای رئیس مجلس در مجلس جاسه قبل از طرف هیئت دولت اهتمام فرمودید که بريك از نمایندگان اگر نظریاتی دارند اظهار کنند دولت هم آن نظریات را در نظر میگیرد و مشغول بود و بجرايد و هم منظور تنها تنها افراد نمایندگان با دولت مذاکره کردند و نظریات دادند و تبادل نظر کردند و منتظرند که نظریات دولت بیاید. و بنده شنیده ام که در این دو سه شب نظریات دولت تمام شده و لواجیح حاضر کرده اند که به مجلس بیاورند و ما باید منتظر باشیم که جلسه که می آورند آنوقت داخل مذاکره شویم و از این کنفرانس ها که بعقیده بنده بیشتر به کنفرانس شبیه بود هیچيك از رفقای فراکسیوني خبر نداشتند...

یاسائی - فرمایش شما هم کنفرانس است (همهههه نمایندگان)

مهدوی - خوب. بنده عقاید خود را عرض کردم هیچ نگفتم که کسی کنفرانس داده و چه گفته اند. باید خود بود که عرض کردم.. (همههه)

امیر تیمور کلالی - بگذارید حرفشان را بزنند.

مهدوی - نه تنها متخصصین باید بنشینند بلکه متخصصین

بل عالی مقام آمدند و مذاکره کردند. صادرات و واردات

مملکت را بهمین آسانی نمیشود تشخیص داد علت العمل اصلیش بهمین زودی معلوم نمیشود باین جهت است که عرض میکنم بایستی همه اجازه داده شود که صحبت کنند رئیس - بنده لازم است يك توضیح بخواهم عرض کنم

مهدوی - بحضرت اشرف اعتراض نکردم

رئیس - در نتیجه بیان آقایست. و آن توضیح این است که ما استحضار داریم جراید همه روزه می نویسند اعلیحضرت همایونی هم در خارج و در بیانات ملوکانه خودشان فرموده اند و خلاصه این است که همه کار میکنند ولی ما نفع الجمع نیست که مجلس هم بنوبه خودش ابراز نظر کند و اراده ملت را بدولت تحمیل و تکلیف نماید این است که از طرف آقایان در تحت این عنوان پیشنهاد شده است که در مجلس بدولت یاد آوری شود که بمذاکرات خودشان که تصور می رود کمی طولانی شده است خانه بدهند و معجلاً به تناسب آنچه که گفته شده لواجیح بمجلس بیاورند لذا اگر آقایان مذاکرات را کافی میدانند رأی بگیریم آقایانی که تصویب میکنند مدلول این پیشنهاد بدولت ابلاغ شود قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

[۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - از طرف عده از آقایان پیشنهاد شده است جلسه ختم شود (صحیح است) جلسه آتیه شب پنجشنبه اول اسفند ماه ساعت هفت و نیم دستور لایحه زل و لواجیح موجوده دیگر

(مجلس مقارن ساعت یازده ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر